

ยุทธศาสตร์การส่งเสริมการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน
ของกลุ่มสมาชิกกองทุนหมู่บ้านหนองสาริกา หมู่ที่ 11 ตำบลแปลงยาว
อำเภอแปลงยาว จังหวัดฉะเชิงเทรา

PROMOTIONAL STRATEGY FOR APPTICATION OF SUFFICIENCY ECONOMY
PHILOSOPHY IN DAILY LIVING AMONG THE VILLAGE FUND MEMBERS OF
NONG SARIKA, MOO11, PLANGYAODISTRICT, CHACHOENGSARO PROVINCE

นายพิทักษ์ พรหมเจริญ

หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชายุทธศาสตร์การพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์
ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สถาพร ตี๋ยง และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วงเดือน ไม้สนธิ์

ABSTRACT

The purposes of this study were to study. 1) the problems of implementing SE in daily living of Village Fund members. and 2) The promotional strategy on applying SE in daily living among the Village Fund members. The samples of the study were 64 members of the Sarika Village Fund group. The instruments of this study were focus group discussion, questionnaire, evaluation form of knowledge and understanding of SE, The project of training and the study visits of the successful SE sites, and the questionnaire on self satisfactory and evaluation of opinions for applying Economic Sufficiency Philosophy in daily living. The data was analyzed by percentage, mean, and standard deviation.

The study found that before promoting of SE philosophy in daily living of the Members, the decreasing payment, increasing income and saving were at a moderate level (\bar{x} =2.94,2.54, 3.41,3.41 and 3.43 respectively) while help and support to each other was at a high level (\bar{x} =3.64). Moreover, it was found that the most frequently problem and obstruction found in application of SE was lackiog of knowledge and understanding whereas study visits of the successful SE sites was highest recommended. The assessment on knowledge and understanding was highly increased after the SE training session The participants interpreted sufficiency economy as making a living appropriately and sufficiently on living and consuming. The concept of ‘moderation’ was acknowledged as to suffice in family’s material necessities, ‘reasonableness’ was to have decision making based on data comparison, ‘self-immunity’ was to prepare for changes, ‘knowledge’ was to keep learning about ongoing occupations, ‘integrity’ was to be diligent, patient, and sharing. In conclusion the participants showed a highest satisfaction on study visits (\bar{x} =4.51) and promotional strategy of the SE application in dialy living was at a high level (\bar{x} =4.06)

Keyword : sufficiency economy, application, village fund, Sarika Village

บทคัดย่อ

งานวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ คือ 1) ศึกษาปัญหาการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันของกลุ่มสมาชิกกองทุนหมู่บ้านหนองสาริกา หมู่ที่ 11 ตำบลแปลงยาว อำเภอแปลงยาว จังหวัดฉะเชิงเทรา และ 2) สร้างแนวทางการส่งเสริมการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันของกลุ่มสมาชิกกองทุนหมู่บ้านหนองสาริกา หมู่ที่ 11 ตำบลแปลงยาว อำเภอแปลงยาว จังหวัดฉะเชิงเทรา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ สมาชิกกองทุนหมู่บ้านหนองสาริกา จำนวน 64 คน เครื่องมือในการศึกษาคูงาน โครงการฝึกอบรม แบบสอบถามความพึงพอใจ และการประเมินความคิดเห็นต่อการส่งเสริมการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย พบว่า ก่อนการส่งเสริมการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน กลุ่มสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน มีการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน ด้านการลดรายจ่าย ด้านการเพิ่มรายจ่าย ด้านการเพิ่มรายได้ ด้านการออม ด้านการดำเนินชีวิต ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}=2.94, 2.54, 3.41, 3.41$ และ 3.43 ตามลำดับ) และด้านการเอื้ออาทรอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}= 3.64$) ส่วนปัญหาและอุปสรรคในการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันของกลุ่มสมาชิกกองทุนหมู่บ้านหนองสาริกา ที่พบว่ามีมากที่สุด คือ ประชาชนยังขาดความรู้และความเข้าใจเรื่องการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน และข้อเสนอแนะที่พบว่ามีมากที่สุด คือ จัดให้มีการศึกษาดูงานในพื้นที่ที่ประสบความสำเร็จในการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน สมาชิกส่วนใหญ่มีระดับความรู้ความเข้าใจสูง โดยหลังการศึกษาค้นคว้าได้ประเมินความรู้ความเข้าใจเรื่องปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงปรากฏว่ากลุ่มสมาชิกส่วนใหญ่มีความรู้ความหมายปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงคือ การดำเนินชีวิตอย่างเหมาะสมพออยู่พอกิน มีความรู้ความพอประมาณ คือ การมีความพอดีต่อความจำเป็นในครอบครัว มีความรู้ความมีเหตุมีผล คือ การตัดสินใจโดยเปรียบเทียบข้อมูลต่างๆ มีความรู้ว่าการมีภูมิคุ้มกันคือการเตรียมตัวรับการเปลี่ยนแปลง มีความรู้ว่าการมีความรู้ คือ การเข้าฝึกอบรมเกี่ยวกับอาชีพที่ทำ มีความรู้ว่าการมีคุณธรรม คือ การทำงานอย่างขยันขันแข็ง และการมีความอดทนและแบ่งปันเพื่อนบ้าน โดยกลุ่มสมาชิกมีความพึงพอใจต่อโครงการศึกษาดูงานโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}= 4.51$) ผลการประเมินความคิดเห็นต่อการส่งเสริมการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน สรุปได้ว่า ภาพรวมหลังการส่งเสริมการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันสมาชิกมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}= 4.06$)

คำสำคัญ : เศรษฐกิจพอเพียง, ใบสมัคร, กองทุนหมู่บ้าน, หมู่บ้านหนองสาริกา

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันความเจริญต่างๆ ได้หลั่งไหลเข้าสู่พื้นที่ทำให้สภาพสังคมชนบทค่อยๆ ถูกแทนด้วยสังคมเมือง การเป็นที่ตั้งของโรงงาน รวมถึงสถานประกอบการต่างๆ มากมาย มีชุมชนอยู่อาศัยอย่างหนาแน่น อัตราการเจริญเติบโต ของประชากรเพิ่มขึ้น เส้นทางคมนาคมที่สะดวกทันสมัย และการขยายตัวของเศรษฐกิจอย่างรวดเร็ว หากประชาชนไม่สามารถปรับตัวให้เท่าทันกับความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น มีการบริโภคเกินรายได้ขาดการคิดตัดสินใจที่มีเหตุผล ย่อมส่งผลให้เกิดปัญหาทางสังคมต่างๆ ตามมาอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้โดยเมื่อพิจารณาแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงจากชนบทสู่เมืองที่จะเพิ่มขึ้นในอนาคต จึงมีความจำเป็นต้องปรับกระบวนการพัฒนาเชิงพื้นที่ให้เหมาะสม เพื่อสร้างความเชื่อมโยงของการพัฒนาชนบทและเมืองให้มีบทบาทส่งเสริมและสนับสนุนกันและกัน นำไปสู่การพัฒนาที่สมดุลและยั่งยืน โดยให้ชนบทยังคงบทบาทเป็นฐานการผลิตทางการเกษตรที่สำคัญของประเทศ ขณะที่เมืองช่วยสนับสนุนในการเป็นแหล่งตลาดและการบริโภครวมทั้งแหล่งจ้างงานที่ส่งทอดความเจริญสู่พื้นที่ชนบทขณะเดียวกันมีความเข้มแข็งของชุมชนและการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนเป็นทุนทางสังคมที่สำคัญช่วยสร้างโอกาสที่จะเกื้อหนุนพลังการพัฒนาเพื่อฟื้นฟูและเสริมสร้างความแข็งแกร่งให้เศรษฐกิจโดยรวมของประเทศ (ระวิกุล พูลสวัสดิ์, 2547, หน้า 1) ซึ่งจากผลการพัฒนาประเทศในระยะแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 ที่ผ่านมานับว่าประสบความสำเร็จ

สำเร็จในระดับหนึ่ง เศรษฐกิจของประเทศขยายตัวอย่างต่อเนื่อง ในอัตราเฉลี่ยประมาณร้อยละ 7 ต่อปี เสถียรภาพทางเศรษฐกิจปรับตัวสู่ความมั่นคง ความยากจนลดลง ขณะเดียวกันระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนดีขึ้น และในระยะแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550-2554) ประเทศไทยยังคงนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาทางในการบริหารประเทศ (สำนักงานคณะกรรมการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ หน้า 20-21) ได้กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง โดยให้ความสำคัญกับการนำทุนประเทศที่มีศักยภาพทั้ง “ทุนทางสังคม” ทุนทางทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และทุนทางเศรษฐกิจ มาใช้ประโยชน์อย่างบูรณาการและเกื้อกูลกัน โดยรัฐบาล ได้น้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงประยุกต์ใช้ในการพัฒนาประเทศ ภายใต้กรอบแนวคิดการพึ่งตนเองเป็นหลัก ยึดความพอดีหรือทางสายกลาง หลีกเลี่ยงปัจจัยเสี่ยงในการดำเนินงานสร้างความสมดุล สร้างภูมิคุ้มกันภายใต้การมีคุณภาพและจริยธรรม ในปัจจุบันหน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนได้หันมาให้ความสำคัญและนำแนวทางการพัฒนา “เศรษฐกิจพอเพียง” ตามแนวพระราชดำริทฤษฎีใหม่ เข้าไปแก้ไขปัญหาให้แก่ชุมชนอย่างแพร่หลายทั่วทุกภูมิภาคของประเทศ จนมาถึงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555-2559) ซึ่งได้วางหลักการนำแผน ไปปฏิบัติไว้ 2 ประการ ได้แก่ 1) การกำหนด

บทบาทของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนา หรือ “ภาคีการพัฒนา” ในแต่ละภาคส่วนให้ชัดเจน และ 2) บทบาทของแต่ละภาคีจะต้องสอดคล้องและเชื่อมโยงกัน โดยในขั้นแรกจะต้องสร้างความเข้าใจในสาระสำคัญของแผนจากนั้นจึงพัฒนาวิธีการและเครื่องมือสำหรับการนำไปปฏิบัติที่เหมาะสม ผ่านสื่อการจัดเวทีประชาคมเวทีเสวนาสาธารณะ การประชุม/สัมมนาให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมและกำหนดแนวทางการดำเนินงานที่สอดคล้องและมีจุดมุ่งหมายเดียวกันพร้อมทั้งสอดแทรกเนื้อหาของแผน 11 ไว้ในแผนปฏิบัติการของหน่วยงานภาครัฐในส่วนกลางและกระจายลงสู่พื้นที่อย่างเป็นขั้นเป็นตอน รวมถึงการประสานความร่วมมือกับภาคี การพัฒนาต่างๆ เช่น ภาคเอกชนสถาบันการศึกษา และองค์กรพัฒนาเอกชน และจัดทาระบบการติดตามประเมินผลและสร้างตัวชี้วัดการพัฒนาเพื่อนำไปใช้กำกับกำกับการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ของแผนพัฒนาฉบับที่ 11 ทั้งในระดับหน่วยงานองค์กรท้องถิ่น และชุมชนเพื่อร่วมผนึกกำลังในการพัฒนาประเทศให้เกิดความอยู่เย็นเป็นสุข มีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลง และสามารถยืนหยัดอยู่ในประชาคมโลกได้อย่างมั่นคง (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ) 2554 หน้า 47-48)

จากผลการพัฒนาที่ผ่านมาถึงแผนพัฒนาฉบับที่ 11 ซึ่งได้น้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาประเทศใช้ในการพัฒนาประเทศภายใต้กรอบแนวคิดการพึ่งตนเองเป็นหลัก ยึดความพอดีหรือทางสายกลาง เนื่องจากการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวพระราชทานให้แก่ประชาชนในทุกระดับใช้เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตตั้งแต่ปี 2517 เป็นต้นมา โดยมีพื้นฐานมาจากวิถีชีวิตดั้งเดิมของสังคมไทย ซึ่งยึดหลักการพึ่งตนเอง ความพอมี พอใช้ การรู้จักประมาณตนหรือความพอประมาณ ความมีเหตุผล การสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงใดๆ พระองค์ทรงเตือนสติไม่ให้ประมาณและมีความรอบคอบ คำนึงถึงความถูกต้องตามหลักวิชาและคุณธรรม หลักการเหล่านี้สามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้ทุกระดับ เป็นการมองโลกเชิงระบบที่มีการปฏิสัมพันธ์และเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา มุ่งเน้นการรอดพ้นจากภัยและวิกฤติเพื่อความมั่นคงและยั่งยืนของการพัฒนาจึงกล่าวได้ว่า ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเปรียบเสมือนเสาหลักสำคัญของสังคมไทยที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในบริบทต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นการบริหารงานระดับประเทศหรือการพัฒนาเพื่อสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคม (เพ็ญพรรณ ชูติวิศุทธิ, 2553, หน้า 149) ควบคู่ไปกับกระบวนการที่ การพัฒนาแบบบูรณาการเป็นองค์รวมที่มี “คนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา” โดยให้ความสำคัญกับการแก้ปัญหาจากวิกฤติเศรษฐกิจให้ถูกล่วงและสร้างฐานเศรษฐกิจภายในประเทศให้เข้มแข็ง

และมีภูมิคุ้มกันต่อกระแสการเปลี่ยนแปลงจากภายนอก ขณะเดียวกันมุ่งการพัฒนาที่สมดุลทั้งด้านตัวคน สังคม เศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อมเพื่อนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนและความอยู่ดีมีสุขของคนไทยมุ่งสู่ “สังคมอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกัน” และได้กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาคนและสังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้โดยยึดคนเป็นศูนย์กลางพัฒนา (เกษม วัฒนชัย, 2551, หน้า 54) ซึ่งตลอดระยะเวลาการดำเนินงานตามแนวทางยุทธศาสตร์การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมในช่วงระยะเวลาที่ผ่านมาพบว่าประชาชนทุกระดับปัจเจก ชุมชน และองค์กรชุมชนในบางท้องถิ่นได้นำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในวิถีชีวิตอย่างเห็นผล สามารถดำรงชีวิตเลี้ยงครอบครัวได้อย่างมั่นคง แม้ในเวลาที่สังคมไทยต้องเผชิญกับวิกฤติทางเศรษฐกิจ ขณะเดียวกันได้มีโครงการสนองพระราชดำริและตัวอย่างความสำเร็จมากมาย จากการส่งเสริมของหน่วยงานต่างๆ ทั้งของภาครัฐและเอกชน (ชุมพล พูลศิริ, 2550, หน้า 1-2) โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำรินี้ล้วนอยู่บนพื้นฐานสำคัญ คือ เป็นการสร้างอาชีพเสริมเพื่อช่วยเหลือราษฎรในท้องถิ่นให้มีความเป็นอยู่ดีขึ้นทำให้ราษฎรไม่ต้องละทิ้งถิ่นที่อยู่ เพื่อเข้ามาหางานทำในเมืองใหญ่อันจะก่อให้เกิดปัญหาชุมชนแออัดตามมา แต่อย่างไรก็ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญาที่มีคนเฉพาะบางกลุ่มเท่านั้นที่อาจจะรับรู้ เข้าใจและนำไปประยุกต์ใช้กับการดำเนินชีวิต จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องช่วยให้ประชาชนอีกมากมายที่ยังขาดหลักในการดำเนินชีวิตที่ถูกต้องสามารถเข้าใจและเข้าถึงหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงจนสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับตนเอง ครอบครัว และชุมชนได้อย่างเหมาะสมกับสภาพที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ซึ่งคณะอนุกรรมการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียงได้กล่าวว่า เศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระราชดำริชี้แนะแนวทางการดำเนินชีวิตแก่พสกนิกรชาวไทยมาโดยตลอดนานกว่า 25 ปี ตั้งแต่ก่อนเกิดวิกฤติการณ์ทางเศรษฐกิจ และเมื่อภายหลังได้ทรงเน้นย้ำแนวทางการแก้ไข เพื่อให้รอดพ้นและสามารถดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคงและยั่งยืน ภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์และความเปลี่ยนแปลงต่างๆ ในทุกระดับตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนาและบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลางโดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อให้ก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์ความพอเพียงหมายถึงความพอประมาณความมีเหตุผลรวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีการมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควรต่อการมีผลกระทบใดๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน ทั้งนี้จะต้องอาศัยความรอบรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวังอย่างยิ่งในการนำวิชาการต่างๆ มาใช้ในการวางแผนและการดำเนินการทุกขั้นตอน (คณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2549, หน้า 5) โดยหลักปรัชญา

เศรษฐกิจพอเพียง จะประกอบด้วยหลัก 3 ห่วง 2 เงื่อนไข ประกอบด้วย พอประมาณมีเหตุผล มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี และมีความรู้มีคุณธรรม ซึ่งการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต เป็นการวางรากฐานให้ประชาชนสามารถนำความรู้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตประจำวันจริง สามารถพึ่งตนเองได้และเป็นวิถีชีวิตที่มั่นคงยั่งยืนสืบไป (ถวัลย์ มาศจรัส, 2550, หน้า 10)

จากความเป็นมาและความสำคัญดังกล่าว ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นผู้นำหมู่บ้านได้ตระหนักและเห็นพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันของชาวบ้านรวมถึงการให้ความรู้เรื่องเศรษฐกิจพอเพียงกับชาวบ้านที่ถือว่ามีความสำคัญเป็นอย่างมาก เพราะเป็นทรัพยากรที่สำคัญของการพัฒนาประเทศ ซึ่งที่ผ่านมาผู้วิจัยในฐานะผู้นำหมู่บ้านได้พยายามสอดแทรกความรู้เรื่องเศรษฐกิจพอเพียงไว้ในการประชุม การพบปะ การเข้าร่วมในกิจกรรม ประเพณี โดยเน้นเรื่องต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจพอเพียง ได้แก่ การสร้างนิสัยการใช้จ่ายอย่างประหยัด การจัดทำบัญชีใช้จ่ายส่วนบุคคล โครงการศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง เพื่อมุ่งเน้นการปฏิบัติตามแนวคิดทฤษฎีใหม่ของชาวบ้าน โครงการให้ความรู้ด้านบริหารจัดการการเงิน และโครงการเยี่ยมชมกิจการประกอบการศึกษาตามหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งการจะส่งเสริมให้ชาวบ้านมีความรู้และคุณธรรม สามารถนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน เป็นผลที่สะท้อนให้เห็นถึงความสำเร็จของการส่งเสริมการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตของชาวบ้าน เพื่อนำไปสู่การมีจิตสำนึกและการปฏิบัติตนที่ดีงามตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงของชาวบ้าน เพื่อเป็นการพัฒนาครอบครัวเกษตรกร ได้แก่ พ่อ แม่ ลูก ไปในทิศทางเดียวกันเกื้อหนุนช่วยเหลือซึ่งกันและกันในชุมชนอันจะก่อให้เกิดความเข้มแข็งในชุมชน ผู้วิจัยเห็นถึงความจำเป็นที่จะส่งเสริมการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตของประชาชนในหมู่บ้านหนองสาริกา หมู่ที่ 11 ตำบลแปลงยาว อำเภอลองยาว จังหวัดฉะเชิงเทรา ให้เกิดความยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันของกลุ่มสมาชิกกองทุนหมู่บ้านหนองสาริกา หมู่ที่ 11 ตำบลแปลงยาว อำเภอลองยาว จังหวัดฉะเชิงเทรา
2. เพื่อสร้างแนวทางการส่งเสริมการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันของกลุ่มสมาชิกกองทุนหมู่บ้านหนองสาริกา หมู่ที่ 11 ตำบลแปลงยาว อำเภอลองยาว จังหวัดฉะเชิงเทรา

ความสำคัญของการวิจัย

การส่งเสริมการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันของกลุ่มสมาชิกกองทุนหมู่บ้านหนองสาริกา หมู่ที่ 11 ตำบลแปลงยาว อำเภอลองยาว จังหวัดฉะเชิงเทรา ทำให้สมาชิกกองทุนหมู่บ้านหนองสาริกา มีความรู้ ความเข้าใจในการปฏิบัติตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่ถูกต้อง และเป็นแนวทางในการส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชนต่อไป

ขอบเขตการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้ได้กำหนดขอบเขตการศึกษาไว้ดังนี้

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา การศึกษาครั้งนี้กำหนดขอบเขตเนื้อหาในการศึกษา คือ

1) การนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันของกลุ่มสมาชิกกองทุนหมู่บ้านหนองสาริกา หมู่ที่ 11 ตำบลแปลงยาว อำเภอลองยาว จังหวัดฉะเชิงเทรา

2) แนวทางการส่งเสริมการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน 6 ด้าน คือ ด้านการลดรายจ่าย ด้านการเรียนรู้ ด้านการเพิ่มรายได้ ด้านการประหยัด ด้านอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และด้านการเอื้ออารีต่อกันของประชาชน

2. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ สมาชิกกองทุนหมู่บ้านหนองสาริกา หมู่ที่ 11 ตำบลแปลงยาว อำเภอลองยาว จังหวัดฉะเชิงเทรา มีจำนวน 74 คน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษาเรื่อง การนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันของกลุ่มสมาชิกกองทุนหมู่บ้านหนองสาริกา หมู่ที่ 11 ตำบลแปลงยาว อำเภอลองยาว จังหวัดฉะเชิงเทรา ผู้ศึกษาได้สร้างกรอบแนวคิดในการศึกษาไว้ดังนี้

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ สมาชิกกองทุนหมู่บ้านหนองสาริกา จำนวน 64 คน ซึ่งได้ทำโครงการเสนอขอขอกู้ยืมเงินกองทุนหมู่บ้านไปใช้ในการประกอบอาชีพ ได้มาโดยการสุ่มแบบเจาะจง

- 1) ขอบเขตด้านพื้นที่ เป็นการศึกษา เฉพาะหมู่บ้านหนองสาริกา หมู่ที่ 11 ตำบลแปลงยาว อำเภอลองยาว จังหวัดฉะเชิงเทรา
- 2) ขอบเขตด้านระยะเวลา ระยะเวลาที่ศึกษา คือ ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม- 31 ธันวาคม 2556 รวมระยะเวลา 1 ปี

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อให้ทราบถึงการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันของกลุ่มสมาชิกกองทุนหมู่บ้านหนอง

สาริกา หมู่ที่ 11 ตำบลแปลงยาว อำเภอลำลูกกา จังหวัดฉะเชิงเทรา

2. สามารถสร้างแนวทางการส่งเสริมการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันของกลุ่มสมาชิกกองทุนหมู่บ้านหนองสาริกา หมู่ที่ 11 ตำบลแปลงยาว อำเภอลำลูกกา จังหวัดฉะเชิงเทรา

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษายุทธศาสตร์การส่งเสริมการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันของกลุ่มสมาชิกกองทุนหมู่บ้านหนองสาริกา หมู่ที่ 11 ตำบลแปลงยาว อำเภอลำลูกกา จังหวัดฉะเชิงเทรา เป็นการวิจัยกึ่งทดลองเพื่อสร้างแนวทางการส่งเสริมการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันของกลุ่มสมาชิกกองทุนหมู่บ้านหนองสาริกาในการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับการดำเนินชีวิตประจำวันโดยผู้วิจัยตามหัวข้อดังต่อไปนี้

- 1) ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 2) เครื่องมือและการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3) การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 4) ขั้นตอนการทำการวิจัย
- 5) การวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ สมาชิกกองทุนหมู่บ้านหนองสาริกา หมู่ที่ 11 ตำบลแปลงยาว อำเภอลำลูกกา จังหวัดฉะเชิงเทรา มีจำนวน 74 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือสมาชิกกองทุนหมู่บ้านหนองสาริกา จำนวน 64 คน ซึ่งได้ทำโครงการเสนอขอกู้ยืมเงินกองทุนหมู่บ้านไปใช้ในการประกอบอาชีพ ได้มาโดยการสุ่มแบบเจาะจง

เครื่องมือและการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

การศึกษายุทธศาสตร์การส่งเสริมการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันของกลุ่มสมาชิกกองทุนหมู่บ้านหนองสาริกา หมู่ที่ 11 ตำบลแปลงยาว อำเภอลำลูกกา จังหวัดฉะเชิงเทรา ผู้วิจัยกำหนดและสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาดังนี้

1. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาระยะที่ 1 คือ แบบสอบถาม ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ตอน ประกอบด้วย

1) แบบสอบถามการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันของกลุ่มสมาชิกกองทุนหมู่บ้านหนองสาริกา หมู่ที่ 11 ตำบลแปลงยาว อำเภอลำลูกกา จังหวัดฉะเชิงเทรา เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเป็นคำถามปลายเปิดและคำถามปลายปิด ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพ การสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน บทบาทตำแหน่งหน้าที่ในชุมชน การเป็นสมาชิกของกลุ่มต่างๆ ในหมู่บ้าน และภาระหนี้สิน

โดยมีวิธีการสร้างดังนี้

(1) ศึกษาข้อมูลจากเอกสาร ผลงานที่เกี่ยวข้องกับการประชาสัมพันธ์ มาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

(2) สร้างแบบสอบถาม และเสนออาจารย์ที่ปรึกษาแล้วนำไปขอรับคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความตรงต่อเนื้อหา (content validity) ความครอบคลุมของเนื้อหา สำนวนภาษา และความถูกต้อง เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไข ก่อนนำเสนอแบบสอบถามไปใช้ในการเก็บข้อมูล

(3) ภายหลังจากได้ปรับปรุงแบบสอบถามตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญแล้ว ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปทดสอบ (try-out) กับประชากรหมู่ที่ 10 ที่ไม่ใช่ชุมชนตัวอย่าง แต่มีลักษณะคล้ายกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 45 ชุด แล้วมาหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาครอนบาค (cronbach's coefficient alpha) เพื่อทดสอบค่าความเชื่อมั่น (reliability) ได้ .76

(4) นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์ไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างกลุ่มสมาชิกกองทุนหมู่บ้านหนองสาริกา หมู่ที่ 11 ตำบลแปลงยาว อำเภอลำลูกกา จังหวัดฉะเชิงเทรา ที่กำหนดไว้ จำนวน 64 คน

(5) นำแบบสอบถามมาตรวจสอบความสมบูรณ์ และนำมาวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างยุทธศาสตร์การส่งเสริมการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันของกลุ่มสมาชิกกองทุนหมู่บ้านหนองสาริกา หมู่ที่ 11 ตำบลแปลงยาว อำเภอลำลูกกา จังหวัดฉะเชิงเทรา ต่อไป

2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาระยะที่ 2 คือ ประกอบด้วย

1) การสนทนากลุ่ม เป็นแบบบันทึกข้อมูลการสนทนาแบบไม่มีโครงสร้างที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเบื้องต้นจากการสนทนา ปรัชญาหรือกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลในประเด็นปัญหาเกี่ยวกับการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านหนองสาริกา หมู่ที่ 11 ตำบลแปลงยาว อำเภอลำลูกกา จังหวัดฉะเชิงเทรา โดยผู้วิจัยเปิด

ประเด็นการสนทนาเพื่อให้กลุ่มสนทนาเกิดแนวคิดและร่วมแสดงความคิดเห็นในการส่งเสริมสร้างการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันของกลุ่มสมาชิกกองทุนหมู่บ้านหนองสาริกา และบันทึกข้อมูลที่ได้จากการสนทนา เพื่อเป็นข้อมูลที่จะใช้ในการส่งเสริมการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน

2) โครงการฝึกอบรมการส่งเสริมการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน

เป็นโครงการฝึกอบรมที่ผู้วิจัยจัดขึ้นเพื่อฝึกอบรมเรื่องการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน โดยมีวิธีการสร้างดังนี้

(1) จัดทำโครงการฝึกอบรมการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน และเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อขอข้อแนะนำและแนวทางการดำเนินงานในการอบรมและเสนอผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมของโครงการ

(2) จัดทำแบบประเมินผลการอบรมก่อนหลังการอบรม และนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษา และเสนอผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมของโครงการ

(3) ทำโครงการฝึกอบรมการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันฉบับสมบูรณ์และนำไปใช้ในการอบรมและการประเมินผลการอบรม

3) โครงการศึกษาดูงานการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันเป็นโครงการศึกษาดูงานที่ผู้วิจัยจัดขึ้นเพื่อส่งเสริมการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันโดยให้กลุ่มสมาชิกได้เห็นตัวอย่างของจริงมีประสบการณ์ตรงโดยวิธีการสร้างดังนี้

(1) จัดทำโครงการศึกษาดูงานการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันและเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อขอข้อแนะนำ และแนวทางการดำเนินงานและเสนอผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมของโครงการ

(2) จัดทำแบบประเมินผลการศึกษาดูงานและนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาและเสนอผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมของโครงการ

(3) ทำโครงการศึกษาดูงานการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันฉบับสมบูรณ์และนำไปใช้ในการศึกษาดูงานและประเมินผลการศึกษาดูงาน

3. เครื่องมือที่ใช้ศึกษาระยะที่ 3 ประกอบด้วย

1) แบบประเมินความคิดเห็นต่อการส่งเสริมการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันของกลุ่ม

สมาชิกกองทุนหมู่บ้านหนองสาริกา หมู่ที่ 11 ตำบลแปลงยาว อำเภอลองยาว จังหวัดฉะเชิงเทรา เป็นแบบประเมินที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น rating scale 5 ระดับ เพื่อใช้ประเมินความคิดเห็นต่อการส่งเสริมการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันของกลุ่มสมาชิกกองทุนหมู่บ้านหนองสาริกา โดยมีวิธีการสร้างดังนี้

(1) ศึกษาข้อมูลจากเอกสารผลงานที่เกี่ยวข้องมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบประเมิน

(2) สร้างแบบประเมินความคิดเห็นต่อการส่งเสริมการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันของกลุ่มสมาชิกกองทุนหมู่บ้านหนองสาริกา และเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อขอข้อแนะนำและแนวทางการดำเนินงานและเสนอผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง เหมาะสม ความตรงต่อเนื้อหา (content validity) ความครอบคลุมของเนื้อหา สำนวนภาษา และความถูกต้อง เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไข ก่อนนำเสนอแบบประเมินไปใช้ในการเก็บข้อมูล

(3) ภายหลังจากได้ปรับปรุงแบบประเมินตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญแล้ว ผู้วิจัยได้นำแบบประเมินไปทดสอบ (try-out) กับประชากรหมู่ที่ 10 ที่ไม่ใช่ชุมชนตัวอย่าง แต่ลักษณะคล้ายกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 45 ชุด แล้วมาหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาครอนบาค (Cronbach's coefficient alpha) เพื่อทดสอบค่าความเชื่อมั่น (reliability) ได้ .79

(4) นำแบบประเมินที่สมบูรณ์ไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างกลุ่มสมาชิกกองทุนหมู่บ้านหนองสาริกา หมู่ที่ 11 ตำบลแปลงยาว อำเภอลองยาว จังหวัดฉะเชิงเทรา ที่กำหนดไว้จำนวน 64 คน

(5) นำแบบประเมินมาตรวจสอบความสมบูรณ์ และนำมาวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อใช้ประเมินผลที่ได้จากการส่งเสริมการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันของกลุ่มสมาชิกกองทุนหมู่บ้านหนองสาริกา หมู่ที่ 11 ตำบลแปลงยาว อำเภอลองยาว จังหวัดฉะเชิงเทรา ต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาระยะที่ 1 จากแบบสอบถามการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันของกลุ่มสมาชิกกองทุนหมู่บ้านหนองสาริกา ซึ่งกระทำโดยผู้วิจัยและผู้ช่วยจำนวน 3 คน ไปแจกแบบสอบถามกับสมาชิกในช่วงการเชิญมาประชุมกลุ่มสมาชิกกองทุน จากนั้นเก็บรวบรวมข้อมูลและนำมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยดำเนินการในวันที่ 15 มกราคม 2556

2. การเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาระยะที่ 2 เป็นการเก็บข้อมูลยุทธศาสตร์การส่งเสริมการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันของกลุ่มสมาชิก โดยเก็บข้อมูล ดังนี้

1) การเก็บข้อมูลจากการสนทนากลุ่มเรื่องประเด็นปัญหาเกี่ยวกับการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันของกลุ่มสมาชิกกองทุนหมู่บ้านหนองสาริกา โดยดำเนินการสนทนากลุ่มในวันที่ 14 กุมภาพันธ์ 2556

2) การเก็บข้อมูลจากการฝึกอบรมการส่งเสริมการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันของกลุ่มสมาชิกกองทุนหมู่บ้านหนองสาริกา ซึ่งดำเนินการฝึกอบรมในวันที่ 12 มีนาคม 2556

3) การเก็บข้อมูลจากการศึกษาดูงานนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันของกลุ่มสมาชิกกองทุนหมู่บ้านหนองสาริกา ณ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตำบลเขาหินซ้อน อำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา ซึ่งดำเนินการศึกษาดูงานในวันที่ 5 เมษายน 2556

3. การเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาระยะที่ 3 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นต่อการส่งเสริมการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันของกลุ่มสมาชิกกองทุนหมู่บ้านหนองสาริกา เป็นการเก็บข้อมูลหลังการส่งเสริมการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน โดยการใช้ยุทธศาสตร์การสนทนากลุ่ม ฝึกอบรมการส่งเสริมการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน และการศึกษาดูงานด้านการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน กลุ่มสมาชิกได้ประเมินความคิดเห็นต่อการส่งเสริมการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน

ขั้นตอนการทำวิจัย

การศึกษากการส่งเสริมการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันของกลุ่มสมาชิกกองทุนหมู่บ้านหนองสาริกา หมู่ที่ 11 ตำบลแปลงยาว อำเภอแปลงยาว จังหวัดฉะเชิงเทรา ผู้วิจัยมีขั้นตอนการวิจัย ดังนี้

1. แบบสอบถามการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันของกลุ่มสมาชิกกองทุนหมู่บ้านหนองสาริกา หมู่ที่ 11 ตำบลแปลงยาว อำเภอแปลงยาว จังหวัดฉะเชิงเทรา โดยผู้วิจัย และผู้ช่วยจำนวน 3 คน ไปแจกแบบสอบถามกับสมาชิกในช่วงการเฉลิมมาประชุมกลุ่มสมาชิกกองทุน ในวันที่ 15 มกราคม 2556

2. ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม และนำข้อมูลจากการวิเคราะห์มาเป็นแนวทางการส่งเสริมการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันของกลุ่มสมาชิก

เองทุนหมู่บ้านหนองสาริกา หมู่ที่ 11 ตำบลแปลงยาว อำเภอแปลงยาว จังหวัดฉะเชิงเทรา

3. กำหนดแนวทางการส่งเสริมการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันของกลุ่มสมาชิกกองทุนหมู่บ้านหนองสาริกา ตามผลวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากกลุ่มตัวอย่าง

4. จัดสนทนากลุ่ม เรื่องประเด็นปัญหาเกี่ยวกับการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันของกลุ่มสมาชิกกองทุนหมู่บ้านหนองสาริกา หมู่ที่ 11 ตำบลแปลงยาว อำเภอแปลงยาว จังหวัดฉะเชิงเทรา โดยดำเนินการสนทนากลุ่มในวันที่ 14 กุมภาพันธ์ 2556

5. การจัดฝึกอบรมการส่งเสริมการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันของกลุ่มสมาชิกกองทุนหมู่บ้านหนองสาริกา หมู่ที่ 11 ตำบลแปลงยาว อำเภอแปลงยาว จังหวัดฉะเชิงเทรา ซึ่งดำเนินการฝึกอบรมในวันที่ 12 มีนาคม 2556 โดยการวัดระดับความรู้ความเข้าใจปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของกลุ่มสมาชิกกองทุนหมู่บ้านหนองสาริกา ก่อนการฝึกอบรมในเรื่องการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน จำนวน 20 ข้อ

6. จัดศึกษาดูงานการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันของกลุ่มสมาชิกกองทุนหมู่บ้านหนองสาริกา หมู่ที่ 11 ตำบลแปลงยาว อำเภอแปลงยาว จังหวัดฉะเชิงเทรา ณ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตำบลเขาหินซ้อน อำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา ซึ่งดำเนินการศึกษาดูงานในวันที่ 5 เมษายน 2556 โดยเก็บข้อมูลด้วยการประเมินความรู้ความเข้าใจเรื่องปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่ได้รับจากการศึกษาดูงาน และความพึงพอใจต่อโครงการศึกษาดูงาน

7. ประเมินความคิดเห็นต่อการส่งเสริมการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันของกลุ่มสมาชิกกองทุนหมู่บ้านหนองสาริกา หมู่ที่ 11 ตำบลแปลงยาว อำเภอแปลงยาว จังหวัดฉะเชิงเทรา โดยใช้แบบความคิดเห็นของกลุ่มสมาชิกกองทุนหมู่บ้านหนองสาริกา หลังการส่งเสริมการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน จำนวน 16 ข้อ โดยผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยแจกแบบประเมินให้สมาชิกและรวบรวมนำมาวิเคราะห์ต่อไป

สรุปผลการวิจัย

1. สรุปผลการศึกษา เกี่ยวกับการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันของกลุ่มสมาชิกกองทุนหมู่บ้านหนองสาริกา หมู่ที่ 11 ตำบลแปลงยาว อำเภอแปลงยาว จังหวัดฉะเชิงเทรา

ผลการศึกษาข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม สรุปได้ว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 64.06 มีอายุระหว่าง 41-45 ปี ร้อยละ 28.13 มีระดับการศึกษาสูงสุด คือระดับประถมศึกษา ร้อยละ 53.13 มีสถานภาพครอบครัวสมรสแล้ว ร้อยละ 81.25 อาศัยอยู่ในหมู่บ้านแห่งนี้ เป็นระยะเวลา 21 ปีขึ้นไป ร้อยละ 59.38 มีอาชีพหลัก คือรับจ้าง ร้อยละ 59.38 มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนระหว่าง 4-6 คน ร้อยละ 67.19 มีค่าใช้จ่ายในครัวเรือนเป็นค่าน้ำ-ค่าไฟ ระหว่าง 9,001-12,000 บาท ร้อยละ 28.13 มีค่าใช้จ่ายในครัวเรือนเป็นค่าน้ำมันเชื้อเพลิงระหว่าง 1-3,000 บาท ร้อยละ 31.25 ส่วนใหญ่ไม่มีค่าใช้จ่ายในครัวเรือนเป็นค่าอุปกรณ์ เครื่องมือในการประกอบอาชีพ ร้อยละ 31.25 ไม่มีค่าใช้จ่ายในครัวเรือนเป็นค่าปุ๋ย ยาปราบศัตรูพืช ร้อยละ 45.31 มีค่าใช้จ่ายในครัวเรือนเป็นค่าเครื่องตีแป้ง/กาแฟ 1-3,000 บาท ร้อยละ 45.31 มีค่าใช้จ่ายในครัวเรือนเป็นค่าบันเทิงระหว่าง 1-5,000 บาท ร้อยละ 32.82 มีค่าใช้จ่ายในครัวเรือนเป็นค่าเล่าเรียนบุตร/หลาน ระหว่าง 1-20,000 บาท ร้อยละ 28.13 มีค่าใช้จ่ายในครัวเรือนเป็นค่าอาหาร ระหว่าง 10,001-20,000 บาท ร้อยละ 18.74 มีค่าใช้จ่ายในครัวเรือนเป็นค่าน้ำยาปรับผ้านุ่ม ระหว่าง 1-3,000 บาท ร้อยละ 37.5 ส่วนใหญ่ไม่มีหนี้สินนอกระบบ ร้อยละ 68.74

ผลการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันของกลุ่มสมาชิกกองทุนหมู่บ้านหนองสาริกาในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}=3.29$; S.D.=1.23) ด้านการลดรายจ่ายอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}=2.94$; S.D.=1.13) ด้านการเพิ่มรายได้อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}=2.54$; S.D.=1.17) ด้านการออมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}=3.14$; S.D.=1.29) ด้านการดำเนินชีวิตอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}= 3.41$; S.D.=1.21) ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}= 3.43$; S.D. = 1.32) และด้านการเอื้ออาทรอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.64$; S.D.=1.25) ส่วนปัญหาและอุปสรรคในการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันของกลุ่มสมาชิกกองทุนหมู่บ้านหนองสาริกา ที่พบว่ามีมากที่สุด คือ ประชาชนยังขาดความรู้และความเข้าใจเรื่องการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน และข้อเสนอแนะที่พบว่ามีมากที่สุด คือ จัดให้มีมากที่สุด คือ จัดให้มีการศึกษาดูงานในพื้นที่ที่ประสบความสำเร็จในการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน

2. สรุปผลการสร้างยุทธศาสตร์การส่งเสริมการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันของกลุ่มสมาชิกกองทุนหมู่บ้านหนองสาริกา หมู่ที่ 11 ตำบลแปลงยาว อำเภอลอง จังหวัดฉะเชิงเทรา

ผลการสนทนากลุ่มประเด็นปัญหาเกี่ยวกับการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันของกลุ่มสมาชิกกองทุนหมู่บ้านหนองสาริกา หมู่ที่ 11 ตำบลแปลงยาว อำเภอลอง จังหวัดฉะเชิงเทรา สรุปได้ว่า การสนทนากลุ่มในเรื่องกิจกรรมด้านการลดรายจ่ายได้ ผลการสนทนาประเด็นหลัก 3 ประเด็นแรก คือ 1) แต่ละครัวเรือนควรมีการปลูกพืชผักสวนครัวไว้บริโภคโดยไม่ต้องซื้อทุกอย่างโดยเฉพาะพืชผักหรือสมุนไพรพื้นบ้าน 2) แต่ละครัวเรือนควรมีการผลิตผลิตภัณฑ์จำเป็นที่จะต้องใช้ประจำไว้ใช้เอง เพื่อลดภาระเรื่องค่าใช้จ่าย เช่น น้ำยาล้างจาน ผงซักฟอก และ 3) แต่ละครัวเรือนควรวางวัตถุดิบที่มีในพื้นที่มาแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่าหรือเก็บไว้ใช้เอง เพื่อลดภาระเรื่องค่าใช้จ่าย ส่วนกิจกรรมด้านเพิ่มรายได้ ได้ผลการสนทนาประเด็นหลัก 3 ประเด็นแรก คือ 1) แต่ละครัวเรือนมีการประกอบอาชีพหลักและอาชีพรอง 2) แต่ละครัวเรือนมีการประกอบอาชีพเสริมเพื่อเพิ่มรายได้ให้กับครอบครัวนอกเหนือจากอาชีพหลักและ 3) แต่ละครัวเรือนมีการนำผลผลิตหรือวัตถุดิบที่เหลือมาแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่าหรือนำไว้บริโภคในครัวเรือน ส่วนกิจกรรมด้านการออม ได้ผลการสนทนาประเด็นหลัก 3 ประเด็นแรก คือ 1) แต่ละครัวเรือนมีการทำบัญชีรายรับ-รายจ่ายหรือบัญชีครัวเรือน เพื่อแสดงการใช้จ่ายภายในครัวเรือน 2) แต่ละครัวเรือนมีการออมเงินรายได้ไว้ส่วนหนึ่ง และ 3) แต่ละครัวเรือนเป็นสมาชิกเกี่ยวกับการออมของหมู่บ้าน ส่วนกิจกรรมด้านการดำเนินชีวิต ได้ผลการสนทนาประเด็นหลัก 3 ประเด็น คือ 1) สมาชิกในครัวเรือนดำรงชีวิตตามหลักศาสนา 2) แต่ละครัวเรือนเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ที่ทางหมู่บ้านจัดขึ้น และ 3) สมาชิกในครัวเรือนปฏิบัติตามกฎ ระเบียบและกติกาของชุมชนและหมู่บ้าน ส่วนกิจกรรมด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้ผลการสนทนาประเด็นหลัก 3 ประเด็น คือ 1) แต่ละครัวเรือนเข้าร่วมกิจกรรมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมที่ชุมชนหรือหมู่บ้านจัดขึ้นสม่ำเสมอ 2) แต่ละครัวเรือนมีการประหยัดค่าใช้จ่ายและการใช้พลังงานในครัวเรือน และ 3) แต่ละครัวเรือนมีการแยกและจัดเก็บของเสียและขยะเป็นส่วนๆ และมีการนำไปทิ้งและกำจัดในจุดที่หมู่บ้านกำหนด และกิจกรรมด้านการเอื้ออาทรได้ผลการสนทนาประเด็นหลัก 3 ประเด็น คือ 1) ครัวเรือนเข้าร่วมกิจกรรมที่ชุมชนจัดขึ้นสม่ำเสมอ 2) มีการแบ่งปันสิ่งจำเป็นให้กับครัวเรือนเพื่อนบ้าน และ 3) มีความรัก สามัคคีภายในครัวเรือน

ผลการฝึกอบรม สรุปได้ว่า ก่อนการฝึกอบรมการส่งเสริมการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันของกลุ่มสมาชิกกองทุนหมู่บ้านหนองสาริกา กลุ่มสมาชิกมีระดับความรู้ความเข้าใจปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมีคะแนนสูงสุดเท่ากับ 14 คะแนน และต่ำสุด 5 คะแนน โดยมีคะแนนเฉลี่ย 9 คะแนน

เมื่อจัดแบ่งระดับความรู้ความเข้าใจของกลุ่มสมาชิก พบว่า สมาชิกส่วนใหญ่มีระดับความรู้ความเข้าใจต่ำ หลังการฝึกอบรมกลุ่มสมาชิกมีระดับความรู้ความเข้าใจมีคะแนนสูงสุด 19 คะแนน และคะแนนต่ำสุด 15 คะแนน โดยมีคะแนนโดยเฉลี่ย 17 คะแนน เมื่อจัดแบ่งระดับความรู้ความเข้าใจของกลุ่มสมาชิก พบว่า สมาชิกส่วนใหญ่มีระดับความรู้ความเข้าใจสูง

ผลการศึกษาดูงาน สรุปได้ว่าหลังการศึกษาดูงาน ณ ศูนย์การศึกษาพัฒนาเขาหินซ้อนโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริอำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา กลุ่มสมาชิกได้ประเมินความรู้ความเข้าใจเรื่องปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ดังนี้ กลุ่มสมาชิกส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจความหมายปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง คือ การดำเนินชีวิตอย่างเหมาะสมพออยู่พอกิน มีความรู้ความพอประมาณ คือ การมีความพอดีต่อความจำเป็นในครอบครัว มีความรู้ความมีเหตุมีผล คือ การตัดสินใจโดยเปรียบเทียบข้อมูลต่างๆ มีความรู้ว่าการมีภูมิคุ้มกัน คือ การเตรียมตัวรับการเปลี่ยนแปลง มีความรู้ว่าการมีความรู้ คือ การเข้าฝึกอบรมเกี่ยวกับอาชีพที่มีความรู้ว่าการมีคุณธรรม คือ การทำงานอย่างขยันขันแข็ง และการมีความอดทนและแบ่งปันเพื่อนบ้าน โดยกลุ่มสมาชิกมีความพึงพอใจต่อโครงการศึกษาดูงานโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}=4.51; S.D.=0.60$)

3. สรุปผลการประเมินความคิดเห็นต่อการส่งเสริมการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันของกลุ่มสมาชิกกองทุนหมู่บ้านหนองสาริกา หมู่ที่ 11 ตำบลแปลงยาว อำเภอแปลงยาว จังหวัดฉะเชิงเทรา

ผลการประเมินความเห็น สรุปได้ว่าความคิดเห็นต่อการส่งเสริมการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันของกลุ่มสมาชิกกองทุนหมู่บ้านหนองสาริกา หมู่ที่ 11 ตำบลแปลงยาว อำเภอแปลงยาว จังหวัดฉะเชิงเทรา สรุปได้ว่าในภาพรวมหลักการส่งเสริมการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันสมาชิกมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.06; S.D.=0.80$)

อภิปรายผลการวิจัย

การศึกษายุทธศาสตร์การส่งเสริมการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันของกลุ่มสมาชิกกองทุนหมู่บ้านหนองสาริกา หมู่ที่ 11 ตำบลแปลงยาว อำเภอแปลงยาว จังหวัดฉะเชิงเทรา ผู้วิจัยได้อภิปรายผลในประเด็นสำคัญดังนี้

1. ปัญหาเกี่ยวกับการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันของกลุ่มสมาชิกกองทุนหมู่บ้านหนองสาริกา หมู่ที่ 11 ตำบลแปลงยาว อำเภอแปลงยาว จังหวัด

ฉะเชิงเทรา จากการสนทนากลุ่มเกี่ยวกับปัญหาการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันของกลุ่มสมาชิกในด้านต่างๆ พบว่าในเรื่องกิจกรรมด้านการลดรายจ่าย ได้ผลการสนทนาประเด็นหลัก 3 ประเด็น คือ 1) แต่ละครัวเรือนควรมีการปลูกพืชผักสวนครัวไว้บริโภคโดยไม่ต้องซื้อทุกอย่างโดยเฉพาะพืชผักและสมุนไพรพื้นบ้าน 2) แต่ละครัวเรือนควรมีการผลิตภัณฑ์จำเป็นที่จะต้องใช้ประจำไว้ใช้เอง เพื่อลดภาระเรื่องค่าใช้จ่าย เช่น น้ำยาล้างจาน ผงซักฟอก และ 3) แต่ละครัวเรือนควรมีการนำวัสดุคิบัติที่มีในพื้นที่มาแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่าหรือเก็บไว้ใช้เอง เพื่อลดภาระเรื่องค่าใช้จ่าย ส่วนกิจกรรมด้านการเพิ่มรายได้ ได้ผลการสนทนาประเด็นหลัก 3 ประเด็น คือ 1) แต่ละครัวเรือนมีการประกอบอาชีพหลักและอาชีพรอง 2) แต่ละครัวเรือนมีการประกอบอาชีพเสริมเพิ่มรายได้ให้กับครอบครัว นอกเหนือจากอาชีพหลัก และ 3) แต่ละครัวเรือนมีการนำผลผลิตหรือวัสดุคิบัติที่เหลือมาแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่าหรือนำไว้บริโภคในครัวเรือนส่วนกิจกรรมด้านการออม ได้ผลการสนทนาประเด็นหลัก 3 ประเด็นแรก คือ 1) แต่ละครัวเรือนมีการทำบัญชีรายรับ-รายจ่ายหรือบัญชีครัวเรือน เพื่อแสดงการใช้จ่ายภายในครัวเรือน 2) แต่ละครัวเรือนมีการออมเงินรายได้อีกส่วนหนึ่ง และ 3) แต่ละครัวเรือนเป็นสมาชิกเกี่ยวกับการออมของหมู่บ้านส่วนกิจกรรมด้านการดำเนินชีวิต ได้ผลการสนทนาประเด็นหลัก 3 ประเด็น คือ 1) แต่ละครัวเรือนมีการทำบัญชีรายรับ-รายจ่ายหรือบัญชีครัวเรือน เพื่อแสดงการใช้จ่ายภายในครัวเรือน 2) แต่ละครัวเรือนมีการออมเงินรายได้อีกส่วนหนึ่ง และ 3) แต่ละครัวเรือนเป็นสมาชิกเกี่ยวกับการออมของหมู่บ้าน ส่วนกิจกรรมด้านการดำเนินชีวิต ได้ผลการสนทนาประเด็นหลัก 3 ประเด็น คือ 1) สมาชิกในครัวเรือนดำรงชีวิตตามหลักศาสนา 2) แต่ละครัวเรือนเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ที่ทางหมู่บ้านจัดขึ้น และ 3) สมาชิกในครัวเรือนปฏิบัติตามกฎระเบียบและกติกาสังคมของชุมชนและหมู่บ้านส่วน กิจกรรมด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้ ผลการสนทนาประเด็นหลัก 3 ประเด็นแรก คือ 1) แต่ละครัวเรือนเข้าร่วมกิจกรรมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้ ผลการสนทนาประเด็นหลัก 3 ประเด็น คือ 1) แต่ละครัวเรือนเข้าร่วมกิจกรรมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ที่ชุมชนหรือหมู่บ้านจัดขึ้นสม่ำเสมอ 2) มีการแบ่งปันสิ่งจำเป็นให้กับครัวเรือนเพื่อนบ้าน และ 3) มีความรัก สามัคคีภายในครัวเรือน ซึ่งจากผลการศึกษาสอดคล้องกับแนวคิดของสุมเมธ ตันติเวชกุล (2544, หน้า 284-291) ที่กล่าว เศรษฐกิจพอเพียง หมายถึงเศรษฐกิจที่สามารถอุ้มชูตนเองอยู่ได้โดยไม่ต้องเดือดร้อน โดยต้องสร้างพื้นฐานเศรษฐกิจของตนเองให้ดีเสียก่อน คือ ตั้งตัวให้มีความพอมีพอใช้ ไม่ใช่มุ่งหวังแต่จะทุ่มเทสร้างความเจริญ ยกเศรษฐกิจให้รวดเร็วแต่เพียงอย่างเดียว เพราะผู้มีอาชีพและฐานะเพียงพอที่จะพึ่งตนเอง

ย่อยสามารถสร้างความก้าวหน้าและฐานะทางเศรษฐกิจขั้นที่สูงขึ้นไปตามลำดับต่อไป โดยสรุปคือ การหันกลับมายึดทางสายกลางในการดำรงชีวิตโดยใช้หลักการพึ่งตนเอง ได้แก่ พึ่งตนเองทางจิตใจคนที่สมบูรณ์พร้อมต้องมีจิตใจที่เข้มแข็ง มีจิตสำนึกว่าตนนั้นสามารถพึ่งตนเองได้ นอกจากนี้พบว่าผลการศึกษาสอดคล้องกับผลการวิจัยของโอภาส นิตกิจไพบูลย์ (2547, หน้า 94-100) ที่ศึกษาการประยุกต์ใช้แนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียงกับการดำเนินชีวิตของเกษตรกร กรณีศึกษา เกษตรกร ที่เข้าร่วมโครงการวนเกษตรของผู้ใหญ่วิบูลย์ เข้มเฉลิม ผลศึกษาพบว่า หลังจากการที่เกษตรกรเข้าร่วมโครงการวนเกษตรส่งผลให้รายได้ ค่าใช้จ่ายเพื่อการบริโภค ค่าใช้จ่ายเพื่อการผลิตภาระหนี้สินในระบบและภาระหนี้สินนอกระบบลดลง แม้ว่ามีรูปแบบกิจกรรมที่ได้รับการอบรม วนเกษตร ได้แก่ การแปรรูปอาหารการปลูกพืชสมุนไพร และกิจกรรมลดเล็กอบายมุขก่อนและหลังเข้าร่วมโครงการวนเกษตรกับความรู้ความเข้าใจในการดำเนินชีวิตตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียงมีความสัมพันธ์กัน สอดคล้องกับผลการวิจัยของดาราวรรณพรหมกัลป์ (2554, หน้า 67-69) ที่ศึกษา ผลการดำเนินงานหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง กรณีหมู่บ้านเศรษฐกิจพอตัวอย่างอำเภอป่าสัก จังหวัดน่าน รวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยการศึกษาด้านปัญหาอุปสรรค ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับดำเนินงาน หมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง อำเภอป่าสัก จังหวัดน่าน มีปัญหาด้านบุคลากรคือ ประชาชน และผู้นำชุมชนขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินงานตามโครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงแท้จริง ข้อเสนอแนะ คือควรมีการจัดอบรมให้ความรู้เรื่องเศรษฐกิจพอเพียงให้ผู้นำชุมชนและประชาชนอย่างต่อเนื่อง ปัญหาด้านงบประมาณ คือ การสนับสนุนงบประมาณที่ใช้ในการดำเนินงานโครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงไม่เพียงพอ ไม่ทันเวลา และการกระจายงบประมาณให้ประชาชนหรือกลุ่มอาชีพต่างๆ บริหารจัดการกันเองภายในกลุ่มปัญหาด้านวัสดุ ครุภัณฑ์สำหรับการดำเนินโครงการอย่างเพียงพอและต่อเนื่อง ปัญหาด้านการบริหารจัดการ คือการดำเนินโครงการขาดการบริหารจัดการที่เป็นระบบ ประชาชนขาดความรู้เรื่องการบริหารงาน ระบบบัญชีกลไกตลาด ส่วนข้อเสนอแนะ คือควรมีการจัดอบรมสัมมนาการบริหารจัดการระดับหมู่บ้านให้แก่ผู้บริหารระดับหมู่บ้านและประชาชนได้รับความรู้เพิ่มเติมและจัดให้มีการศึกษาดูงานในชุมชนที่ประสบความสำเร็จในการดำเนินโครงการเศรษฐกิจพอเพียงสอดคล้องกับผลการวิจัยของวารุณี ชินวินิจกุล (2549, หน้า 135-147) ที่ศึกษากระบวนการเรียนรู้ของชุมชนตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงกรณีศึกษาชุมชนไม้เรียง อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช ผลการศึกษาพบว่า กระบวนการเรียนรู้ของชุมชนไม้เรียงใช้กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการอย่างง่าย โดยใช้ภาวะผู้นำ

และกระบวนการกลุ่มกระบวนการถ่ายทอดความรู้ของชุมชนเป็นการยกระดับความสามารถในการวิเคราะห์สาเหตุปัญหา ค้นหาและตัดสินใจกำหนดแผนในการแก้ไขปัญหาที่สามารถดำเนินการได้จริงโดยการสร้างจิตสำนึกให้ชุมชนมุ่งเน้นการแก้ปัญหาด้วยการพึ่งตนเอง ผู้นำชุมชนใช้กระบวนการขับเคลื่อนที่นำไปสู่การสร้างชุมชนแบบองค์รวมที่มีความหลากหลายและปฏิสัมพันธ์ทางสังคมทุกระบบต้องสอดประสานกัน การทำให้ยั่งยืนด้วยกระบวนการติดตามประเมินผลเป็นระยะแล้วนำมาหาข้อสรุปเพื่อนำไปดำเนินการต่อไปหรือปรับเปลี่ยนตามความเหมาะสมกับเป้าหมายที่ตั้งไว้

2. ผลการประเมินความคิดเห็นต่อการส่งเสริมการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันของกลุ่มสมาชิกกองทุนหมู่บ้านหนองสาริกา หมู่ที่ 11 ตำบลแปลงยาว อำเภอลองยาว จังหวัดฉะเชิงเทรา พบว่าความคิดเห็นของกลุ่มสมาชิกกองทุนหมู่บ้านหนองสาริกา ต่อการส่งเสริมการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันในภาพรวมหลังการส่งเสริมการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันซึ่งสมาชิกมีความคิดเห็นในระดับมากที่สุด 1 เรื่อง คือ การปฏิบัติตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงทำได้ไม่ยากเพราะเป็นการพึ่งตนเองหลัก สอดคล้องกับคำแนวคิดของสุนทร กุลวัฒน์วรพงศ์ (2544 หน้า 55-57) ที่กล่าวว่าเศรษฐกิจพอเพียงหรือระบบเศรษฐกิจพึ่งตนเองได้ตามแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวนั้นอาจมองได้ใน 2 ลักษณะใหญ่ คือ 1) เศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง ความสามารถของชุมชน เมือง รัฐ ประเทศ หรือภูมิภาคหนึ่งๆ ในการผลิตสินค้าและบริการทุกชนิดเพื่อเลี้ยงสังคมนั้นๆ ได้โดยไม่พึ่งพาปัจจัยต่างๆ ที่ไม่ได้เป็นเจ้าของและ 2) เศรษฐกิจพอเพียงระดับบุคคล คือ ความสามารถในการดำรงชีวิตอย่างไม่เดือดร้อน มีความเป็นอยู่อย่างประมาณตนตามฐานะ ตามอัตภาพที่สำคัญไม่หลงไหลไปตามกระแสของวัตถุนิยมมีอิสรภาพไม่พัวพันการอยู่กับสิ่งใด นอกจากนี้ผลการศึกษายังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ มัลลิกา เขียวหวาน (2546 หน้า 132-151) ที่ได้การศึกษามีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้การเกษตรตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงของเกษตรกรในเขตจังหวัดอ่างทองและพระนครศรีอยุธยา ผลการศึกษาพบว่า กิจกรรมการเรียนรู้การเกษตรตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงที่เกษตรกรมีส่วนร่วมมี 6 กิจกรรม ได้แก่ การฝึกอบรม การดูงาน การแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารการประชุมสัมมนา การทำแปลงสาธิต และการเผยแพร่ความรู้ โดยระดับการมีส่วนร่วมรับรู้ รองลงไปได้แก่ ร่วมรับประโยชน์ และร่วมทำสอดคล้องกับผลการวิจัยของไพฑูรย์ พัชรธาดา (2547 หน้า 124-133) ที่ศึกษาความมั่นคงทางรายได้ของแรงงานภาคเกษตรกรรมตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง การศึกษาเฉพาะกรณีสมาชิกนิคมสร้างตนเองโนนสัง จังหวัด

หนองบัวลำภู ผลการศึกษาพบว่า การดำเนินงานโครงการฯ ใช้เป็นมาตรฐานบรรเทาปัญหาการว่างงานแก่ผู้ถูกเลิกจ้าง ผู้ว่างงานที่อพยพกลับภูมิลำเนาเนื่องจากภาวะวิกฤติเศรษฐกิจในนิคมสร้างตนเองโนนสัง ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2540 โดยสนับสนุนการขุดสระน้ำให้แก่สมาชิก และส่งเสริมการประกอบอาชีพทางการเกษตรตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงในรูปแบบทฤษฎีใหม่ตามแนวพระดำริเพื่อให้สมาชิกมีงานทำและมีรายได้เลี้ยงตนเองและครอบครัวในลักษณะพออยู่พอกิน สมาชิกส่วนใหญ่มีความรู้ตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงในระดับมาก สามารถปฏิบัติกิจกรรมตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงได้ในระดับปานกลาง สมาชิกมีทัศนคติที่เห็นด้วยระดับมากว่าการประกอบอาชีพตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง สามารถสร้างความมั่นคงทางรายได้ให้แก่ครอบครัวของตนเองได้สอดคล้องกับผลการวิจัยของปวัน มีนรัชต์เรืองเดช และคณะ (2549, หน้า 102-111) ที่ศึกษาการประยุกต์แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงไปปฏิบัติของประชาชนที่เข้าร่วมโครงการชีวิตพอเพียง ตามแนวพระราชดำริ ผลการศึกษาพบว่า การประยุกต์แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงไปปฏิบัติของประชาชน ที่เข้าร่วมโครงการชีวิตพอเพียงตามแนวพระราชดำริอยู่ในระดับค่อนข้างมาก โดยปัจจัยที่มีผลต่อการประยุกต์แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของประชาชนที่เข้าร่วมโครงการชีวิตพอเพียงตามแนวพระราชดำริประกอบด้วย ระดับการศึกษา สาขาวิชาที่จบการศึกษาอาชีพตำแหน่งทางสังคม ประเภทของช่องทาง การรับสื่อลักษณะของสื่อที่รับเป็นจำ การรับรู้เกี่ยวกับโครงการชีวิตพอเพียงตามแนวพระราชดำริสอดคล้องกับผลการวิจัยของวันวิสา เกิดพุดม (2549 หน้า 110-119) ที่ศึกษา การนำแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ กรณีศึกษาศูนย์กิจกรรมธรรมชาติมาบเอื้อง จังหวัดชลบุรี ผลการศึกษาพบว่าผู้เข้าอบรมส่วนใหญ่เห็นว่าหลักสูตรและระยะเวลาการอบรมมีความเหมาะสมมาก และสมควรจัดการอบรมหลักสูตรการพัฒนากิจกรรมธรรมชาติ สู่ระบบเศรษฐกิจพอเพียงต่อไป เนื้อหาวิชาที่ได้รับจากการ อบรมมีประโยชน์และตรงกับความ ต้องการตนเองเป็นอย่างมาก สอดคล้องกับผลการวิจัยของวารุณี ชินวินิจกุล (2459, หน้า 135-147) ที่ศึกษากระบวนการเรียนรู้ของชุมชนตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง : กรณีศึกษาชุมชน ไม้เรียง อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช ผลการศึกษาพบว่ากระบวนการเรียนรู้ของชุมชนเป็นการให้โอกาสให้คนได้เกิดการเรียนรู้ร่วมกัน เป็นการยกระดับความสามารถในการคิดวิเคราะห์สาเหตุปัญหา ค้นหาและตัดสินใจกำหนดแผน ในการแก้ไขปัญหาที่สามารถดำเนินการได้จริงโดยการสร้างจิตสำนึกให้ชุมชนมุ่งเน้นการแก้ปัญหาด้วยการพึ่งตนเอง ผู้นำชุมชนใช้กระบวนการขับเคลื่อนที่นำไปสู่การสร้างชุมชนแบบองค์รวมที่มีความหลากหลายและปฏิสัมพันธ์ทางสังคม ทุกระบบต้องสอดประสานกัน การทำให้

ยั่งยืนด้วยกระบวนการติดตามประเมินผลเป็นระยะแล้วนำมาหาข้อสรุปเพื่อนำไปดำเนินการต่อ หรือปรับเปลี่ยนตามความเหมาะสมกับเป้าหมายที่ตั้งไว้

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

ผู้นำกลุ่มสมาชิกกองทุนหมู่บ้านหนองสาริกา หมู่ที่ 11 ตำบลแปลงยาว อำเภอลองยาว จังหวัดฉะเชิงเทรา ควรมีการส่งเสริมการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันของกลุ่มสมาชิกโดยใช้วิธีการอื่นๆ ควบคู่ด้วยตามข้อมูลที่ได้อาจจากการสนทนา เพื่อให้เกิดความยั่งยืนต่อไป ในการน้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1) ควรมีการติดตามผลและการส่งเสริมการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านหนองสาริกา หมู่ที่ 11 ตำบลแปลงยาว อำเภอลองยาว จังหวัดฉะเชิงเทรา ในระยะยาว เพื่อให้เกิดความยั่งยืนในการปฏิบัติของสมาชิก

2) ควรมีการปฏิบัติการทำบัญชีครัวเรือนของสมาชิกเนื่องจากเป็นเรื่องรายละเอียดที่มีความสำคัญต่อการดำรงชีวิตประจำวันของครอบครัวและเป็นตัวชี้วัดในเรื่องการใช้จ่ายด้านต่างๆ ของครอบครัว

เอกสารอ้างอิง

- กานดา เตชะขันหมาก. (2552). **ปัจจัยที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของครัวเรือน** กรณีศึกษาจังหวัดลพบุรี ปริญญาโท ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี (พัฒนาลักษณ์)
- เกษม วัฒนชัย สันติ สาทิพย์ (รวบรวม). (2551). **เป้าหมายและยุทธศาสตร์การส่งเสริมการศึกษาท้องถิ่น**. กรุงเทพฯ : พิมพ์ลักษณ์
- ชุมพล พูลศิริ. (2550). **เศรษฐกิจการเกษตรจังหวัดพังงา**. สุราษฎร์ธานี สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรเขต 8 สุราษฎร์ธานี.
- ณัฐธา วินิจนัยภาค และประสพโชค มั่ง. (2551). **ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารการพัฒนา**. กรุงเทพฯ : ศูนย์ศึกษาเศรษฐกิจพอเพียง สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

- दारววรรณ พรหมกัลป์. (2551). การศึกษาผลการดำเนินงานหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง : กรณีศึกษาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงตัวอย่าง อำเภอปัว จังหวัดน่าน. มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ สำนักวิทยากร.
- ถวัลย์ มาศจรัส. (2550). การเขียนเชิงสร้างสรรค์เพื่อการศึกษาและอาชีพ. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ : ธารอักษร.
- ปวัน มีนรักษ์เรืองเดช, วิชัย รูปขำดี. (2549). การประยุกต์แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงไปปฏิบัติของประชาชนที่ร่วมโครงการชีวิตตามแนวพระราชดำริ. กรุงเทพฯ : คณะพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- เพ็ญพรรณ ชูติวิศุทธิ์. (2553). เศรษฐกิจพอเพียงในการเรียนการสอนระดับปริญญาตรี วารสารร่มพฤษ์ 28(2) 145-166
- ไพฑูริย์ พัชรอาภา. (2547). ความมั่นคงทางรายได้ของแรงงานภาคเกษตรกรรมตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ศึกษาเฉพาะกรณีสมาชิกนิคมสร้างตนเองโนนสัง จังหวัดหนองบัวลำภู.
- มัลลิกา เขียวหวาน. (2546). การมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้การเกษตรตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง ของเกษตรกรในจังหวัดอ่างทองและพระนครศรีอยุธยา. ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สุเมธ ดันติเวชกุล. (2544). ภูมิพลอดุลยเดช พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหา 2470- พระราชกรณียกิจโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เกษตรทฤษฎีใหม่ เศรษฐกิจพอเพียง. (พิมพ์ครั้งที่ 5) กรุงเทพฯ : มติชน.
- สุเมธ ดันติเวชกุล. (2541). การดำเนินชีวิตในระบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ. กรุงเทพฯ.
- สุนทร กุลวัฒน์วรพงศ์. (2544.) ตามรอยพระราชดำริ เศรษฐกิจพอเพียงทฤษฎีใหม่ (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติ. 2549, แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 10 [ออนไลน์] เข้าถึงข้อมูลวันที่ 2 ธันวาคม 2556. จาก [www. http://www.plan.su.ac.th/2014](http://www.plan.su.ac.th/2014).
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติ, 2554, แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11 [ออนไลน์] เข้าถึงข้อมูลวันที่ 2 ธันวาคม 2556. [www. http://www.sc.mahidol.ac.th](http://www.sc.mahidol.ac.th).
- ระวีกุล พูลสวัสดิ์. (2547). การดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง กับการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนศึกษารณีสมาชิกกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง อำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม.
- วันวิสา เกิดพุด. (2549). การนำแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ กรณีศึกษาศูนย์กิจกรรมธรรมชาติมาบเอื้อง จังหวัดชลบุรี. ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนาสังคม คณะพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- วารุณ ชินวินิจกุล. (2549). กระบวนการเรียนรู้ตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง กรณีศึกษาชุมชนไม้เรียง อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช. ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนาสังคม คณะพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- โอภาส นิติกิจไพบูลย์. (ม.ป.ป). การประยุกต์ใช้แนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียงกับการดำเนินชีวิต ของเกษตรกร : กรณีศึกษาเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการรวมเกษตรกรของผู้ใหญ่วิบูลย์ เข้มเฉลิม. กรุงเทพฯ : พัฒนบริหารศาสตร์. สถาบันบัณฑิต คณะพัฒนาการเศรษฐกิจ.